

Αθήνα, 24.08.2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Θέμα: «Ποιο είναι το σχέδιο της κυβέρνησης για τη διάσωση της καπνοκαλλιέργειας Μπασμά στην Ξάνθη;»

Η καπνοκαλλιέργεια και ιδιαίτερα η ποικιλία Μπασμά αποτελεί διαχρονικά βασική παραγωγική δραστηριότητα για την Π.Ε. Ξάνθης, με ιδιαίτερη οικονομική και κοινωνική σημασία για τις αγροτικές και ορεινές περιοχές του νομού. Η καλλιέργεια έχει συνδεθεί με την τοπική παραγωγική παράδοση, την απασχόληση, τη συγκράτηση του πληθυσμού και τη λειτουργία μιας οργανωμένης εφοδιαστικής και μεταποιητικής αλυσίδας στην περιοχή. Η ίδια η κυβέρνηση, ωστόσο, αναγνωρίζει πλέον επισήμως τη δραματική συρρίκνωση του κλάδου.

Στην 189619/16-7-2026 απάντηση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σε κοινοβουλευτικό έλεγχο, αναφέρεται ότι, σύμφωνα με την επεξεργασία των στοιχείων ΟΣΔΕ της περιόδου 2016-2025, η συνολική καλλιεργούμενη έκταση καπνού μειώθηκε από 17.834,43 εκτάρια το 2016 σε μόλις 4.767,86 εκτάρια το 2025, δηλαδή κατά 73,3%. Παράλληλα, ο αριθμός των παραγωγών μειώθηκε από 11.738 το 2020 σε 4.177 το 2025. Το ίδιο το ΥΠΑΑΤ χαρακτηρίζει την εξέλιξη ως «δομική και διαχρονική υποχώρηση» και «σταδιακή εγκατάλειψη» της καπνοκαλλιέργειας.

Ιδιαίτερη σημασία έχει ότι το Υπουργείο συνδέει την εξέλιξη αυτή με το αυξημένο κόστος παραγωγής, τις μεταβολές στο καθεστώς των ενισχύσεων και τη μείωση της οικονομικής βιωσιμότητας της καλλιέργειας, ενώ αναγνωρίζει ότι δεν έχει καταγραφεί καμία ένδειξη σταθεροποίησης ή αντιστροφής της πτωτικής τάσης.

Την ίδια στιγμή, το ΥΠΑΑΤ δηλώνει ότι θεωρεί «απαραίτητη τη διατήρηση του εν λόγω τομέα», αναγνωρίζοντας τη σημασία του για τις μειονεκτικές αγροτικές περιοχές, την τοπική τεχνογνωσία και την εφοδιαστική αλυσίδα του προϊόντος. Ωστόσο, αντί ενός ειδικού σχεδίου για τη διατήρηση της καπνοκαλλιέργειας, παραπέμπει κυρίως σε οριζόντια εργαλεία του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, όπως η βασική εισοδηματική στήριξη, οι ενισχύσεις για μειονεκτικές περιοχές, τα σχέδια βελτίωσης, η εξοικονόμηση ύδατος, η σύσταση ομάδων παραγωγών και η συμβουλευτική.

Παράλληλα, το ΥΠΑΑΤ επικαλείται τη συμβολαιακή γεωργία ως εργαλείο διασφάλισης της διάθεσης της παραγωγής και ενίσχυσης της διαπραγματευτικής θέσης των παραγωγών. Ωστόσο, η ύπαρξη συμβολαιακής γεωργίας δεν έχει αποτρέψει τη δραματική συρρίκνωση της καλλιέργειας, γεγονός που επιβάλλει να εξεταστεί εάν τα υφιστάμενα εργαλεία επαρκούν για την αντιμετώπιση των πραγματικών προβλημάτων του κλάδου.

Η απάντηση του ΥΠΑΑΤ δημιουργεί, επομένως, ένα κρίσιμο πολιτικό ερώτημα: Πώς είναι δυνατόν η κυβέρνηση να αναγνωρίζει επισήμως τη μακροχρόνια και μη αναστρέψιμη μέχρι σήμερα συρρίκνωση της καπνοκαλλιέργειας, να δηλώνει ότι θεωρεί απαραίτητη τη διατήρησή της, αλλά ταυτόχρονα να μην παρουσιάζει ένα συγκεκριμένο, πολυετές και στοχευμένο σχέδιο για την αναστροφή αυτής της πορείας;

Η ανάγκη δεν είναι για μια ακόμη αποσπασματική έκτακτη ενίσχυση. Απαιτείται ένα μακροπρόθεσμο σχέδιο διάσωσης και αναδιάρθρωσης του Μπασμά στην Ξάνθη, με συγκεκριμένους στόχους για τη διατήρηση της καλλιέργειας, τη βιωσιμότητα του αγροτικού εισοδήματος, τη μείωση του κόστους, την αντιμετώπιση της έλλειψης εργατικών χεριών, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την εξοικονόμηση νερού, την ποιοτική αναβάθμιση και την ενίσχυση της θέσης του προϊόντος στην αγορά.

Επειδή το ίδιο το ΥΠΑΑΤ αναγνωρίζει επίσημα τη δραματική συρρίκνωση της καπνοκαλλιέργειας, με μείωση της καλλιεργούμενης έκτασης κατά 73,3% την περίοδο 2016-2025, και παράλληλα δηλώνει ότι θεωρεί απαραίτητη τη διατήρηση του τομέα,

Επειδή τα υφιστάμενα οριζόντια εργαλεία της ΚΑΠ δεν έχουν μέχρι σήμερα ανακόψει την πτωτική πορεία της καπνοκαλλιέργειας,

Επειδή η οικονομική βιωσιμότητα του Μπασμά στην Ξάνθη επιβαρύνεται από το αυξημένο κόστος παραγωγής, την έλλειψη εργατικών χεριών και τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής,

Επειδή η εγκατάλειψη της καπνοκαλλιέργειας έχει ευρύτερες συνέπειες για το αγροτικό εισόδημα, την απασχόληση, τη συγκράτηση του πληθυσμού και την οικονομική δραστηριότητα στις αγροτικές και ορεινές περιοχές της Ξάνθης,

Επειδή η στήριξη του Μπασμά στην Ξάνθη δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται αποκλειστικά ως αγροτική ή εισοδηματική πολιτική, αλλά ως μέρος μιας ολοκληρωμένης πολιτικής για την αναζωογόνηση της υπαίθρου, τη συγκράτηση του πληθυσμού και την αποτροπή της ερήμωσης των ορεινών περιοχών,

Επειδή η διατήρηση μιας βιώσιμης και ανταγωνιστικής καπνοκαλλιέργειας μπορεί να αποτελέσει έναν από τους κρίκους ενός ευρύτερου σχεδίου για τη διατήρηση της παραγωγικής δραστηριότητας, των εισοδημάτων και της κοινωνικής συνοχής στα ορεινά χωριά της Ξάνθης,

Επειδή η σταδιακή εγκατάλειψη της καπνοκαλλιέργειας, σε συνδυασμό με τη γήρανση του αγροτικού πληθυσμού και τη δυσκολία προσέλκυσης νέων ανθρώπων, απειλεί να επιταχύνει τη δημογραφική αποδυνάμωση των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών της Θράκης,

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Σε ποια συγκεκριμένα μέτρα προέβη η κυβέρνηση στα επτά χρόνια διακυβέρνησής της για να ανατρέψει την πορεία που η ίδια σήμερα χαρακτηρίζει «δομική και διαχρονική υποχώρηση» και «σταδιακή εγκατάλειψη» της καπνοκαλλιέργειας; Ποια μέτρα εφάρμοσε, ποιοι πόροι διατέθηκαν ειδικά για τον κλάδο και ποια μετρήσιμα αποτελέσματα πέτυχε, όταν μέσα στην ίδια περίοδο η καλλιεργούμενη έκταση μειώθηκε δραματικά και χιλιάδες παραγωγοί εγκατέλειψαν την καπνοκαλλιέργεια;

2. Προτίθεται το Υπουργείο να εκπονήσει, σε συνεργασία με τους καπνοπαραγωγούς, τους συνεταιρισμούς και τις ομάδες παραγωγών, την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, την ερευνητική κοινότητα και τη μεταποιητική βιομηχανία, ένα Πενταετές Σχέδιο για τον Μπασμά Ξάνθης, με μετρήσιμους στόχους για τη διατήρηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων, την αύξηση του καθαρού αγροτικού εισοδήματος, τη μείωση του κόστους παραγωγής, την αντιμετώπιση της έλλειψης εργατικών χεριών, την εξοικονόμηση νερού, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την ενίσχυση της ποιότητας και της προστιθέμενης αξίας, και τη διατήρηση της παραγωγικής και κοινωνικής βάσης των αγροτικών περιοχών της Ξάνθης;

3. Προτίθεται η κυβέρνηση να εκπονήσει ολοκληρωμένο σχέδιο για τη διατήρηση της παραγωγικής και κοινωνικής ζωής των ορεινών χωριών της Ξάνθης, στο οποίο η βιωσιμότητα της καπνοκαλλιέργειας Μπασμά θα αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης στρατηγικής για την απασχόληση, το εισόδημα, τις υποδομές, τις υπηρεσίες και τη συγκράτηση του πληθυσμού;

4. Ποια μέτρα θα ληφθούν για την ποιοτική αναβάθμιση, την πιστοποίηση, την ιχνηλασιμότητα και την ενίσχυση της προστιθέμενης αξίας του Μπασμά Ξάνθης, ώστε η ανταγωνιστικότητα του προϊόντος να στηρίζεται περισσότερο στην ποιότητα και λιγότερο στη συμπίεση του εισοδήματος του παραγωγού;

Ο ερωτών Βουλευτής

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν